

HORMONLU DEĞİL. KIZ GİBİ KIZ

2008 Olimpiyat Oyunları kapsamında dün gerçekleştirilen Kadınlar Halter Yarışmasında Sibel Özkan Olimpiyat ikincisi oldu.

8 Ağustos 2008 tarihini takip eden iki hafta boyunca sürecektir olan Olimpiyat Oyunları, sıcak yaz günlerini keyifle geçirmemi sağlayacak büyük bir izlenim olacak benim için. 9 Ağustos Cumartesi günü Olimpiyat Oyunlarının ilk yarışı olan Kadınlar Halter Yarışmasını izlemek için saat 05:00'de televizyonun karşısına geçtim. Sabahın erken saati olmasına rağmen çok keyiflendim. Çünkü Sibel Özkan halterde Olimpiyat ikincisi oldu.

Tam öğle vakti, Olimpiyat Oyunlarının düzenlendiği Pekin'de canlı olarak gerçekleştirilen bir TV programı keyfimi kaçırdı. TRT 3'de yayınlanan Stüdyo Pekin adlı programın konukları Sibel Özkan, antrenörü ve Türkiye Halter Federasyonu Başkanı Hasan Akkuş. Program sunucusunun Sibel Özkan'a ilk sorusu yarışmaya nasıl hazırlandığı ile ilgili idi. İkinci soru ise -ki bu soru daha çok Hasan Akkuş'a yönelik oldu ve o da cevapladı- Sibel Özkan'ın sergilediği kendine güvenli duruşun nedeninin güzelliği olup olmadığı idi (sorudan daha çok onay bekleyen bir tespit aslında): **Sibel her zaman kendine çok güveniyordu...Kendisi de takımdaki en güzel bayan...Podyuma çıkacağını biliyordu.** Hasan Akkuş hemen cevapladı: **Bizim sporcu bayanlarımız dünyadaki diğer sporculardan daha güzel. Bizim kızlarımız kıza benziyor...Çünkü bizim kızlarımız hormonlu değil.**

Programda, Olimpiyat Komitesi tarafından, geçmişte düzenlenen bazı Olimpiyat Oyunlarında, başarılı kadın sporculara uygulanan cinsiyet testlerinin bir benzeri yapılıyordu (Cinsiyet testi herhangi bir bilimsel temelinin olmaması ve insan haklarına aykırı olması nedeniyle uygulamadan kaldırılmış fakat, Bianette çıkan 31 Temmuz 2008 tarihli bir haberde 2008 Olimpiyat Oyunlarında aynı uygulamanın yapılacağını öğrendim). Başarılı kadın sporculara uygulanan bu cinsiyet testinin arkasında kadın sporcuların erkek olabileceği kuşkusu yatmakta. Program sunucusu ve Federasyon Başkanı arasında geçen, yukarıda alıntılanan diyalogda bu kuşkunun kokusunu almak mümkün. Sibel Özkan testten başarıyla çıkıyor: **Hormonlu değil. Kız gibi kız.**

Medyada kadın sporcuların sunumlarında var olan cinsiyetçi içeriğin en belirgin boyutu kadın sporcunun, sporcu kimliğinden kopartılıp zorunlu heteroseksüelliğin çevrelediği bir kadınlıkla sunulması. Yukarıdaki programda da örneklendirildiği gibi, sporcu ne kadar başarılı olursa olsun, başarıyı elde etmek için bütün hayatını ağır antrenmanlara, yarışmalara ve kamplara adanmış olursa olsun, her şeyden önce bir kadındır. Güzeldir, çirkindir, annedir, babaannedir, kızdır, gelindir vb. Örneğin, 2004 Olimpiyat Oyunları öncesinde özel televizyon kanallarından birinde yayınlanan ana haber bülteninde, Olimpiyatlara Türkiye’de hazırlanma karar alan Süreyya Ayhan ile ilgili kısa bir haber vardı. Süreyya Ayhan’a haber spikerinin sorduğu ilk soru: “Gelinlik giydiğinizde neler hissettiniz? Ne değişti?”.

Yapılan bir çok bilimsel araştırmada da, kadın sporcu haberlerinde sportif performansla çok az vurgu yapıldığı, kadınlığın ön plana çıkartıldığı bulunmuş ve araştırmacılar tarafından medyanın bu yolla kadın sporcuların başarısını marjinalleştirildiğı ve toplumsal cinsiyet ideolojilerini kuvvetlendirildiğı iddia edilmiştir. 2004 yılında Türkiye’de yapılmış kadın sporcuların medyada sunumu konulu bir araştırma kapsamında incelenen haber metinlerindeki toplumsal cinsiyet içerikli ifadelerden bazılarına örnek vererek yazımı sonlandırıyorum:

... bir kadın için en ağır sporlardan birini seçerek onlarca kiloluk yükün altına giren ...

Geçtiğimiz yıl antrenörü ile dünya evine giren başarılı atletimiz ...

Gelin görünce yarış pistlerinde oynuyor.

Erkek kadar gözüpek ve cesaretliydi.

Formulaya kadın eli değdi.

Tatyana’nın iş kazası: Göğüsleri ortaya çıktı.

Canan Koca

Uluslararası Kız Çocukları ve Kadınlar için Beden Eğitimi ve Spor Birliğı Türkiye

Temsilcisi

www.cinsiyetvespor.org